

Тези доповідей

**Міжнародної науково-практичної
конференції**

**«КАРПАТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ
З ПРОБЛЕМ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ»**

**«CARPATHIAN ENVIRONMENTAL
CONFERENCE» – СЕС-2011**

15-18 травня 2011 р.

Мукачево-Ужгород

ЗАВДАННЯ З ЕКОЛОГІЧНИМ ЗМІСТОМ НА ХІМІЧНИХ ОЛІМПІАДАХ ЗАКАРПАТТЯ

В.І. Староста В.І., Г.І. Фроїн

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Сучасний етап розвитку освіти, в тому числі хімічної, характеризується її гуманізацією. Як наслідок, важливого значення набуває у процесі навчання посилення екологічного спрямування змісту освіти, висвітлення екологічних змін біосфери, забруднення навколишнього середовища, що викликані антропогенною діяльністю людини, усвідомлення нашої відповідальності за теперішній стан довкілля. Такий підхід сприятиме формуванню у людини екологічного світогляду, головне в якому – усвідомлення необхідності збереження оптимального для життя середовища, яким є планета Земля.

Мета даного дослідження – аналіз завдань з екологічним змістом, які пропонувалися на обласному етапі шкільних хімічних олімпіадах Закарпаття.

У сучасних умовах гуманізації хімічної освіти зміст навчальних завдань має включати також екологічну складову, оскільки багато екологічних проблем мають хімічну природу і вирішити їх можна методами хімічної науки.

Під час дослідження на підставі системно-структурного аналізу шкільного курсу хімії нами виокремлено ряд питань, які вважаємо доцільно включати як екологічну складову змісту навчальних завдань із хімії, а саме:

- відкриття, застосування речовин та матеріалів;
- дослідження хімічних речовин (знаходження в природі, добування, властивості, безпека діяльності);
- характеристика хімічних речовин, виробництв та інших об'єктів навколишнього світу;
- характеристика домішок у природній сировині, продуктах виробництва та інших об'єктах навколишнього світу;

- зберігання сировини та продуктів виробничої діяльності людини;
- вплив хімічних речовин на людину та природу;
- роль хімії як науки (вчені, хімічні закони, теорії, матеріали тощо) у збереженні життя на Землі шляхом вирішення основних планетарних проблем (енергетична, екологічна, сировинна, харчова);

- формування світогляду (емоційно-ціннісне ставлення до явищ навколишнього світу, а також до себе під час застосування знань у різних ситуаціях здійснення діяльності; подвійна роль хімічних речовин та їх перетворень у природі, сучасній техніці, життєдіяльності людини і т.п.).

Нами проаналізовано завдання з екологічним змістом, які пропонувались на обласному етапі шкільних хімічних олімпіадах Закарпаття в 1992-2011 рр. [1, 2]. Найбільш типові завдання спрямовані на аналіз впливу речовин на довкілля; розрахунок концентрації наявних домішок у природних та побутових об'єктах різноманітних геометричних форм (річка, озеро, кімната тощо) та порівняння з гранично допустимими концентраціями (ГДК); очищення речовин чи природних об'єктів (водоймище, ґрунт, повітря) від забруднень тощо.

Розв'язування таких задач сприяє розвитку екологічного світогляду учнів, оскільки вони мають змогу об'єктивно і обґрунтовано давати реальну оцінку щодо аналізованих навколишніх об'єктів. На нашу думку, частку таких завдань доцільно збільшувати, а їх зміст має носити політематичну та поліпредметну спрямованість (зв'язок з іншими темами чи навчальними предметами – біологією, історією, фізикою, географією тощо).

Література

1. Хімічні олімпіади на Закарпатті. Навчально-методичний посібник / Авт.-упоряд. В.І.Староста, В.Г.Лендел. – Ужгород: УжНУ, 2002. – 190 с.

2. Всеукраїнські хімічні олімпіади 2004–2006 років: III етап: Навчальний посібник / Упоряд. М.В.Поторій, С.Ю.Чундак, М.В.Сливка, М.Ю.Онисько, В.І.Староста, І.П.Сірко. – Ужгород: Патент, 2006. – 86 с.